

Aplikovaná antropologie

Zaměření:

Aplikovaná antropologie nahlíží společenská témata, problémy a otázky v kontextu kultury jako celkového způsobu života charakteristického pro určitou skupinu lidí. Seminář učí studenty nahlížet etické, hodnotové a symbolické projevy kultury, jejíž jsme součástí, a kterou vytváříme, pohledem zevnějšku, z pozice pozorovatele, a chápat zdánlivě dílčí, izolovaná sociální témata, o nichž se často hovoří, v širokém sociokulturním kontextu.

Forma:

seminář je založen na aktivní diskuzi k promítaným dokumentárním filmům se sociální, sociologickou a antropologickou tematikou nebo k předneseným referátům na téma a článek zvolené z následujících tematických okruhů.

Zápočet:

- vedení diskuze na základě připravených otázek, vlastních názorů a podnětů k jednomu z promítaných dokumentárních snímků
- závěrečná písemná esej zamýšlející se nad jedním z promítaných filmů nebo vyslechnutých referátů (cca 3 strany) zaslaná e-mailem nejpozději dva týdny před koncem zkouškového období (do předmětu zprávy zadejte zkratku předmětu „AAN“)
- nebo s pomocí poznámek přednesený (nikoli čtený) referát na tematický článek z níže uvedeného tematického seznamu vybraný dle vlastního zájmu a zaměření (30-45 min) včetně vlastní úvahy nad tématem otevírající diskuzi (cca 5 min)
- aktivní účast v diskuzích na základě zhlédnutých snímků nebo vyslechnutých referátů
- max. 3 absence

Tematické okruhy a literatura:

- Bartoš, F.: *Širší souvislosti neklinického narcismu: profesní život, komunikace a sebekontrola*. Sociologický časopis, roč. 46/2010, č. 5, s. 745-770.
- Brouček, S.: *Integrační tendence vietnamského etnika v českém lokálním prostředí*. Český lid, roč. 92/2005, č. 2, str. 129-154.
- Dirga, L. – Hasmanová Marhánková, J.: *Nejasné vztahy moci – vězení očima českých dozorců*. Sociologický časopis, roč. 50/2014, č. 1, s. 83-106.
- Fafejta, M.: *K některým strategiím feministické politiky: rekonstrukce rodové/genderové symboliky*. Sociologický časopis r. 38/2002, č. 5, s. 593-606.
- Gibas, P.: *Domov jako konceptuální rámec, téma i výzkumný terén: vývoj i současná podoba studií domova*. Sociologický časopis, roč. 53/2017, č. 2, s. 241-268.
- Hamplová, D.: *Náboženství a pohlaví: Proč jsou ženy zbožnější než muži?*. Sociologický časopis, roč. 47/2011, č. 2, s. 297-324.
- Hamplová, D. – Trusínová, R.: *Konflikty v rodině původu, osobní pohoda a duševní zdraví v dospělosti*. Sociologický časopis, roč. 54/2018, č. 2, str. 199-218.
- Hasmanová Marhánková, J.: *„Být dobrou babičkou“ – normativní očekávání spojená s rolí babičky v současné české rodině*. Sociologický časopis, roč. 51/2015, č. 5, s. 737-760.
- Hašková, H. – Pospíšilová, K.: *Kdo plánuje jedináčka a kdo chce zůstat bezdětný? Faktory ovlivňující nízké reprodukční plány mužů a žen*. Sociologický časopis, roč. 56/2020, č. 2, s. 131-164.
- Hrešanová, E. – Hasmanová Marhánková, J.: *Nové trendy v českém porodnictví a sociální nerovnosti mezi rodičkami*. Sociologický časopis roč. 44/2008, č. 1, str. 87-111.
- Hřebíčková, M.: *Kulturní orientace Vietnamců v ČR: generační srovnání*. Sociologický časopis, roč. 56/2020, č. 2, s. 197-227.

- Kaščák, O.: *Projekcia sociálnej krízy v hudobnej subkultúre „hard core“*. Český lid, roč. 94/2007, č. 1, str. 1-17.
- Katrňák, T.: *Moderní partnerské vztahy a jejich proměny v době pozdní modernity*. Sociologický časopis, roč. 36/2000, č. 3, str. 307-317.
- Mácha, P.: *O psaní slova "Indián", neexistenci lidských ras a zálužnosti rasového myšlení*. Český lid, roč. 92/2005, č. 3, str. 231-241.
- Maiello, M.: *Současné pohřební rituály v českých zemích na příkladu krematorií v Praze, Zlíně a Plzni*. Český lid, roč. 92/2005, č. 1, str. 35-47.
- Marková, D.: *Sňatek a manželství v Indii*. Vesmír, r. 78/1999, č. 12, str. 690-692.
- Nešporová, O.: *Preferenční způsoby pohřbu mezi současnými českými věřícími na příkladu čtyř pražských náboženských skupin*. Český lid, roč. 93/2006, č. 4, str. 387-404.
- Nešporová, O.: *Veřejná připomínka smrti – pomníčky u silnic obětím dopravních nehod*. Sociologický časopis, roč. 44/2008, č. 1, str. 139-166.
- Parusniková, Z.: *Biomoc a kult zdraví*. Sociologický časopis, roč. 36/2000, č. 2, str. 131-143.
- Pyšňáková, M. – Hohnová, B.: *Od monolitické masy k neomezenému individualismu?: význam spotřeby v každodenním životě „mainstreamové“ mládeže*. Sociologický časopis, roč. 46/2010, č. 2, str. 257-280.
- Řeháčková, D.: *Konstruování maskulinity v časopisech životního stylu pro muže*. Sociologický časopis, roč. 42/2006, č. 2, str. 291-304.
- Sedláková, T. – Galčanová, L. – Bělehradová, A.: *„Krásne prší, dedko, podíme! A tak sme išli.“ Starootcovstvo ako neopomenuteľná rola starších mužov*. Sociologický časopis, roč. 54/2018, č. 1, str. 101-126.
- Slavík, L. – Pospěch, P.: *Youtuberství jako konstrukce, destrukce a reparace soukromí*. Sociologický časopis, roč. 55/2019, č. 2, str. 135-160.
- Slepičková, L.: *Nedobrovolná bezdětnost jako sociologické téma*. Sociologický časopis, roč. 42/2006, č. 5, str. 937-951.
- Stloukal, M.: *Etika výzkumu starých hrobů: máme právo rušit zemřelé antropologickým výzkumem?*. Vesmír, r. 82/2003, č. 8, str. 446-449.
- Sýkorová, D.: *Prostor a věci v kontextu stáří*. Sociologický časopis, roč. 44/2008, č. 2, str. 401-421.
- Sýkorová, D.: *Starší lidé ve městě. Na okraj velkého tématu*. Sociologický časopis, roč. 48/2012, č. 1, s. 107-130.
- Šmausová, G.: *"Rasa" jako rasistická konstrukce*. Sociologický časopis, roč. 35/1999, č. 4, str. 433-447.
- Tomášek, M.: *Singels a jejich vztahy; kvalitativní pohled na nezadané a nekohabituující jedince v České republice...*. Sociologický časopis, roč. 42/2006, č. 1, str. 81-105.
- Toncrová, M.: *Reflexe cikána v lidových písních českých zemí*. Český lid, roč. 93/2006, č. 3, str. 225-242.
- Valdrová, J.: *Stereotypy a klíše v mediální projekci genderu*. Sociologický časopis, roč. 37/2001, č. 2, str. 183-205.
- Večerka, K. (et al.): *Kriminologické charakteristiky dětí s nařízenou ústavní či ochrannou výchovou*. Sociologický časopis, roč. 37/2001, č. 1, str. 89-102.
- Votruba, A.: *„Vinnetou se z okna směje.“: současná folklórní poezie dětí*. Český lid, roč. 94/2007, č. 4, str. 377-389.
- Vymětalová, S.: *Domácí násilí: přirozený jev?*. Sociologický časopis, roč. 37/2001, č. 1, str. 103-121.

Další doporučená literatura:

- PODOLEFSKY, A. – BROWN, P. J. *Applying Cultural Anthropology: An Introductory Reader*. Boston: McGraw-Hill, 2003.
- BAUMAN, Z. *Globalizace: důsledky pro člověka*. Praha: Mladá fronta, 2000.
- BAUMAN, Z. *Individualizovaná společnost*. Praha: Mladá fronta, 2004.
- BAUMAN, Z. *Tekutá modernost*. Praha: Mladá fronta, 2002.
- BAUMAN, Z. *Tekuté časy: život ve věku nejistoty*. Praha: Academia, 2008.
- BAUMAN, Z. *Úvahy o postmoderní době*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002.
- BECK, U. *Co je to globalizace?*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007.

- BECK, U. *Moc a protiváha moci v globálním věku: nová ekonomie světové politiky*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007.
- BECK, U. *Riziková společnost: na cestě k jiné moderně*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004.
- BYUNG-CHUN HAN: *Vyhořelá společnost*. Praha: Rybka Publishers, 2016.
- ERIKSEN, T. H. *Antropologie multikulturních společností: rozumět identitě*. Praha: Triton, 2007.
- ERIKSEN, T. H. *Tyranie okamžiku: rychlý a pomalý čas v informačním věku*. Brno: Doplněk, 2005.
- KOMÁREK, S. *Evropa na rozcestí*. Praha: Academia 2015.
- KOMÁREK, S. *Spasení těla: moc, nemoc a psychosomatika*. Praha: Mladá fronta, 2005.
- LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty: úvahy o současném individualismu*. Praha: Prostor, 1998.
- LIPOVETSKY, G. *Paradoxní štěstí: esej o hyperkonzumní společnosti*. Praha: Prostor, 2007.
- LIPOVETSKY, G. *Říše pomíjivosti: móda a její úděl v moderních společnostech*. Praha: Prostor, 2002.
- LIPOVETSKY, G. *Soumrak povinnosti: bezbolestná etika nových demokratických časů*. Praha: Prostor, 1999.
- LIPOVETSKY, G. *Třetí žena: neměnnost a proměny ženství*. Praha: Prostor, 2000.
- LIPOVETSKY, G. *Věčný přepych*. Praha: Prostor, 2005.
- MAFFESOLI, M. *O nomádství: iniciační toulky*. Praha: Prostor, 2002.
- MAFFESOLI, M. *Rytmus života: variácie o postmodernom imaginárne*. Bratislava: Sofa, 2006.
- ROSZAK, T. *Kde končí pustina: politika a transcendence v postindustriální společnosti*. Praha: Prostor, 2005.

On-line zdroje:

- <http://sreview.soc.cas.cz> (Sociologický časopis)
- <https://ceskylid.avcr.cz/> (Český lid / Etnologický časopis)